

'యురేనియం అనర్థాలకు' నివారణ లేదు ప్రాజెక్టును అడ్డుకోవడమే పరిష్కారం

సెప్టెంబరు 10న తుమ్మలపల్లెలో జరగనున్న ప్రజాభిప్రాయ సేకరణలో గళం విప్పండి

తుమ్మలపల్లె యురేనియం ప్రాజెక్టుకు పర్యావరణ సంబంధమైన అనుమతి పొందడం కోసం బహిరంగ ప్రజాభిప్రాయ సేకరణ చేపట్టడానికి అధికార యంత్రాంగం సిద్ధమవుతున్నది. అన్నీ సజావుగా సాగితే ప్రజాభిప్రాయ సేకరణ సెప్టెంబరు 10వ తేదిన తుమ్మల పల్లెలో జరగవలసి ఉంది.

ప్రజలు తమ అభిప్రాయాలు చెప్పగలగాలంటే ఈ ప్రాజెక్టువలన పర్యావరణానికి కలిగే నష్టాలు ఏమిటో వాటివల్ల మనుషులకు ఇతర ప్రాణులకు జరగగల హాని ఏమిటో, వాటినిన్నిటినీ నివారించడానికి ప్రాజెక్టు యజమాని తీసుకొబోతున్న చర్య లేమిటో ప్రజలకు స్పష్టంగా తెలియాలి.

ఇప్పటి వరకు ప్రాజెక్టు యాజమాని అయిన యురేనియం కార్పోరేషన్ గానీ, ప్రాజెక్టును ఏవిధంగానయినా సరే ఇక్కడ నెలకొల్పుతామని ప్రతిజ్ఞపూనిన రాష్ట్రప్రభుత్వం గానీ ప్రజలకు ఈ విషయాలు చెప్పలేదు. యురేనియం ప్రాజెక్టును వ్యతిరేకిస్తున్న వామపక్షపార్టీలు ప్రజాసంఘాలు, పర్యావరణ ఉద్యమ కారులు మాత్రమే ఈ పనిచేసారు.

అయితే చట్టరీత్యా తప్పనిసరి అయిన ప్రజాభిప్రాయ సేకరణకు ముందు, పై విషయాలను పోందుపరచిన నివేదికను తయారు చేయవలసిన బాధ్యత ప్రాజెక్టుయాజమాని అయిన యురేనియం కార్పోరేషన్ పైన ఉన్నది. కాబట్టి వారు ఒక నివేదికను రూపొందించారు. ఇది అత్యంత సంక్లిష్టమైన సాంకేతిక పదజాలాన్ని ఉపయోగించిన 165 పేజీల నివేదిక. దీనికి అనుబంధంగా 33 చిత్రపటాలు, చార్ట్లు, ఉన్నాయి. 55 పట్టికలున్నాయి. మొత్తమంతా ఇంగ్లీష్ లో ఉంది.

దీనిని ఏ ప్రజలు చదవగలరు? ఎవరు అర్థంచేసుకోని, చర్చించి, సహేతుకంగా అభ్యంతరాలు తెలుపగలరు? ఈ నివేదికను తెలుగులో ప్రచురించి స్థానిక ప్రజలకు అందుబాటులో ఉంచకుండా 'ప్రజాభిప్రాయ సేకరణ' చేయడంలో అర్థం ఏమయినాఉందా?

యురేనియం కార్పోరేషన్ తయారు చేసిన నివేదికకు సంపూర్ణంగా తెలుగులోకి అనువదించి, ప్రజలకు అందుబాట్లో ఉంచి, చర్చించుకోవడానికి పూర్తి అవకాశం ఇచ్చిన తరువాతనే పర్యావరణ ప్రజాభిప్రాయ సేకరణ జరపాలని మొట్టమొదట డిమాండ్ చేస్తున్నాం. కేవలం 10 పేజీల 'సారాంశాన్ని' తెలుగులో ఇచ్చినంత మాత్రాన చాలదు.

మాకు అంతోయింతో ఇంగ్లీష్ వచ్చును, సైన్స్ తెలుసు కాబట్టి నివేదికలోని ఇతర అంశాలను కూడా ప్రజల ముందు ఉంచుతున్నాము. ఒక వేళ ప్రభుత్వం మొండిగా ప్రజాభిప్రాయ సేకరణ ఇప్పుడే జరిపేటట్లయితే మేము ఈ దిగువనూచించిన ప్రశ్నలు లేవదీయవలసిందిగా ప్రజలను

కొరుతున్నాము.

యురేనియం గని, శుద్ధికర్మాగారం, తుమ్మలపల్లె, మబ్బు చింతలపల్లె, భూమయ్యగారిపల్లె, రాచకుంటపల్లె గ్రామాలలోని 819 హెక్టార్ల భూభాగంలో నెలకొల్పబడుతాయని నివేదిక అంటుంది. ఆ 819 హెక్టార్లను చిత్రపటంలో స్పష్టంగా చూపించడం కూడా జరిగింది. అయితే శుద్ధికర్మాగారం నెలకొల్పే చోటేదో స్పష్టంగా తెలుపలేదు. 'తుమ్మల పల్లె, రాచకుంటపల్లెను కలిపే రోడ్డు పక్కన ఉంటుంది.' అని ఒక చోట, 'గౌరవికనుమ

రిజర్వుఫారెస్టు గుట్టల కింది భాగంలోనని ఒక చోట అన్నారు. చిత్రపటంలో ఆస్థలాన్ని స్పష్టంగా చూపించక

పోవడానికి కారణం ఏమిటి? ప్రతీ ఉరూ, రోడ్డు, చేను, అడవులు అన్నిటినీ రంగులు వేసి మరీ చూపించిన వారికి, తాము నెలకొల్పబోయే కర్మాగారం ఎక్కడ ఉండబోతుందో కచ్చితంగా చూపించడం ఎందుకు సాధ్యం కాలేదు? ఇంకా నిర్ణయం చేయక పోవడమే అందుకు కారణం అయి ఉండాలి. అయితే గనినుండి రాగల కాలుష్యం ఎంత ప్రమాదకారో, శుద్ధికర్మాగారం నుండి రాగల కాలుష్యమూ అంతే. దానిని ఎక్కడ నెలకొల్పబోతారో కచ్చితంగా నిర్ణయించకుండా, ప్రజలకు తెలుపకుండా, ప్రజాభిప్రాయ సేకరణ చేయడంలో అర్థం ఏమిటి?

గని నుండి వెలికితీసే ముడిఖనిజాన్ని కర్మాగారంలో శుద్ధిచేసి, సోడియంయురనేట్(ఎస్ డి యు) రూపంలో యురేనియంను వేరుచేసి, మరింత శుద్ధి చేయడం కోసం హైదరాబాద్ కు పంపుతారు. శుద్ధికర్మాగారంలో మొదట ఖనిజాన్ని చాలా మెత్తటి పొడిగా మారుస్తారు. ఈ పొడిరేణువులు 74 మైక్రాన్ల నిడివి కలిగి ఉంటాయి. అంటే ఒక మిల్లీ

★ యురేనియం కార్పోరేషన్ తయారు చేసిన నివేదికకు సంపూర్ణంగా తెలుగులోకి అనువదించి, ప్రజలకు అందుబాట్లో ఉంచి, చర్చించుకోవడానికి పూర్తి అవకాశం ఇచ్చిన తరువాతనే పర్యావరణ ప్రజాభిప్రాయ సేకరణ జరపాలని మొట్టమొదట డిమాండ్ చేస్తున్నాం. కేవలం 10 పేజీల 'సారాంశాన్ని' తెలుగులో ఇచ్చినంత మాత్రాన చాలదు.

★ శుద్ధికర్మాగారం నెలకొల్పే చోటేదో స్పష్టంగా తెలుపలేదు. 'తుమ్మల పల్లె, రాచకుంటపల్లెను కలిపే రోడ్డు పక్కన ఉంటుంది.' అని ఒక చోట, 'గౌరవికనుమ రిజర్వుఫారెస్టు గుట్టల కింది భాగంలోనని ఒక చోట అన్నారు. చిత్రపటంలో ఆస్థలాన్ని స్పష్టంగా చూపించక పోవడానికి కారణం ఏమిటి?

మీటరులో పదవవంతులో ముక్కాలు భాగం? నిడివి కలిగి ఉంటాయి. ఆతరువాత 'లీచింగ్' ద్వారా యురేనియంకు ఎన్డియు రూపంలో వేరు చేస్తారు.

ఖనిజాన్ని అంత మెత్తటి పొడిగా నూరే క్రమంలో సన్నటిధూళి పెద్దపెత్తున చెలరేగుతుంది. మామూలు ధూళే అయినా నిరంతరాయంగా ఊవిరితిత్తులలోకి పోయినట్లయితే స్వాశకోస రోగాలు రాగలవు. ఈ అణుధార్మిక స్వభావం గల ధూళివల్ల అదనంగా తీవ్రమైన రోగాలు రాగలవు. శరీర కణాలను నాశనం చేసే శక్తివంతమైన కిరణాలను నిరంతరాయంగా వెదజల్లుతుంటాయి.

ఈ ధూళి నివారణకు ఏం చేయబోతారని నివేదిక అంటుంది? ఈ ధూళి సమస్యను కార్యకారంలోనే కాక గనిలోనూ ఉంటుంది. ఈ ధూళిలో యురేనియం, థోరియం, రేడియం, పోలోనియం వగైరా అణుధార్మిక స్వభావం గల పదార్థాలు ఉంటాయని నివేదిక అంగీకరిస్తుంది. గనిలోపల ఈ ధూళిని అదుపు చేయడానికి 'వీలయిన మేరకు' ఎప్పటికప్పుడు నీళ్లు చల్లడం జరుగుతుందనేది నివేదిక సూచించే నివారణోపాయం. శుద్ధీకరణంలో ధూళిని పీల్చుకునే యంత్రాలను నెలకొల్పుతారు.

ఇవి గతంలో ఏ యురేనియం ప్రాజెక్టులోనూ ఏయజమాన్యమూ చేపట్టిన కొత్తచర్యలు కావు. అయినప్పటికీ అన్ని యురేనియం గనులలోనూ అణుధార్మిక కాలుష్యం సమస్య కార్మికులనూ చుట్టుపక్కలబిజీ ప్రజలనూ పీడిస్తున్నదని అనేక నివేదికలు తెలుపుతున్నాయి. అవే నివారణ చర్యలు ఇక్కడ పనిచేస్తాయని ప్రజలెందుకు నమ్మాలి?

అంతేకాదు. ఇప్పటికీ మన దేశంలో యురేనియం కార్పోరేషన్ నడుపుతున్న ఏ ప్రాజెక్టులోనూ ముడి ఖనిజాన్ని ఇంత మెత్తగా నూరడం లేదు. ఇక్కడ ఉన్న ఖనిజం స్వభావం కారణంగా మిల్లీ మీటర్లో పదవవంతులో ముక్కాలు నిడివిగల రేణువులుగా నూరవలసి వస్తున్నది. మరి ఇతర ప్రాజెక్టులలో చేపట్టే నివారణ చర్యనే ఇక్కడ కూడ అమలు చేస్తే సరిపోతుందనడం విజ్ఞతగల అభిప్రాయమేనా?

ధూళితో బాటు రేడాన్ వాయువు కూడ గాలిలో కలుస్తుంటుంది. ఈ రెండింటినీ ఎప్పటికప్పుడు గని నుండి బయటకు పంపించడానికి వెంటిలేటర్లు ఏర్పాటు చేస్తామని నివేదిక అంటుంది. అప్పుడవి గనినుండి బయటకు పోయి పరిసర వాతావరణంలో కలుస్తాయి. ఆవిధంగా కలిసిన ధూళి, రేడాన్ వాయువు ఎంత దూరం వ్యాపించ గలవు, ఎవరెవరికి ప్రమాదం తెచ్చి పెట్టగలవు అనేది అధ్యయనం చేయాలంటే సంవత్సరం పొడవునా ఈ ప్రాంతంలో గాలి ఏయే దిశలుగా వీస్తుంది, ఎంత బలంగా వీస్తుంది అనే అధ్యయనం అవసరం. అయితే ఈ నివేదిక తయారు చేసిన

ఇది జాడుగూడాలో పిల్లల పరిస్థితి... యురేనియం ప్రాజెక్టు వస్తే మరో పదేళ్లలో పులివెందుల ప్రాంతంలో పుట్టబోయే పిల్లల్లో ఇలాంటి అవలక్షణాలెన్నో...

వారు, గాలి అతి తక్కువగా ఉండే డిసెంబర్-ఫిబ్రవరి నెలల గణాంకాలు మాత్రం సేకరించి ఏం ఫరవాలేదన్న నిర్ణయానికి వచ్చేసారు. ఇది సబబేనా? ఒక్కొక్క ప్రాంతంలో యురేనియం ఖనిజంలో యురేనియంతో బాటు విభిన్నమైన ఇతర పదార్థాలు కూడ ఉంటాయి. ఈ గనిలో అణుధార్మిక స్వభావం గల పదార్థాలే కాక, స్వభావరీత్యా విష పదార్థాలయిన మెర్కూరీ, ఆర్సెనిక్, సీసం (లెడ్), కాడ్మియం, క్రోమియం మొదలయినవి ఉన్నాయి.

తవ్వకంలో ఇవన్నీకూడ పైకి వస్తాయి. గనిలోనూ శుద్ధీకరణంలోనూ వీటి భయమేమీ లేకండ మొత్తం జాగ్రత్తగా తీసుకుపోయి 6 కి.మీ ల దూరాన కొట్టాలు గ్రామం సమీపంలో నిర్మించబోయే వ్యర్థపదార్థాల చెరువులో పడేస్తామంటున్నారు. అక్కడ ఏం జరుగుతుందన్నది తరువాత చూద్దాం గానీ గని దగ్గరా, శుద్ధీకరణ దగ్గరా వీటి అవశేషాలు లేకుండా చేయడం సాధ్యమేనా? గని తవ్వకానికి ముందు చర్యగా 25వేల టన్నుల మట్టి తవ్వకం పక్కన పోస్తారని నివేదిక అంటుంది. గనికొసం లీజుకు తీసుకున్న 819 హెక్టార్ల భూమిలో ఒక చోట దీనిని 15 అడుగుల ఎత్తున్న గుట్టగా పడేస్తారని అంటుంది. అది ఏ ప్రాంతంలో వేస్తారో నివేదికలో చెప్పలేదు. ఆ మట్టిలో ఏయే పదార్థాలుంటాయో విశ్లేషించదు. యురేనియం మాత్రం కొంచెమే ఉంటుందని అంటుంది. ఖనిజంలో సహితం యురేనియం ఉండేది ఎట్లాగలా కొంచెమే కాబట్టి ఇదోక విశేషం కాదు. ఎండాకాలంలో ఈమట్టి ఎండిపోయి, గాలులు వీచినప్పుడు చుట్టు పక్కల వ్యాపించగలదు. వర్షకాలంలో ఈ గ్రామాల భూములలో చేరేనీరు బుచ్చయ్యగారి పల్లె చెరువులోనికి ఆపైన పాపాగ్ని నదిలోనికి పోతుందని నివేదిక అంటుంది. దానితో పాటు, గుట్టగా పోసిన ఈ పైమట్టి శుద్ధీకరణంలోనూ భద్రంగా దాచలేని వ్యర్థపదార్థమూ, మొత్తమంతా

☆ మన దేశంలో యురేనియం కార్పోరేషన్ నడుపుతున్న ఏ ప్రాజెక్టులోనూ ముడి ఖనిజాన్ని ఇంత మెత్తగా నూరడం లేదు. ఇక్కడ ఉన్న ఖనిజం స్వభావం కారణంగా మిల్లీ మీటర్లో పదవవంతులో ముక్కాలు నిడివిగల రేణువులుగా నూరవలసి వస్తున్నది. మరి ఇతర ప్రాజెక్టులలో చేపట్టే నివారణ చర్యనే ఇక్కడ కూడ అమలు చేస్తే సరిపోతుందనడం విజ్ఞతగల అభిప్రాయమేనా? ☆ గుట్టగా పోసిన ఈ పైమట్టి శుద్ధీకరణంలోనూ భద్రంగా దాచలేని వ్యర్థపదార్థమూ, మొత్తమంతా ఏదో ఒక నాడు బుచ్చయ్యగారి పల్లె చెరువులోనికి ఆపైన పాపాగ్నినదిలోనికి అక్కడి నుండి పెన్నానదిలోనికి, పెన్నా నుండి సోమశిల ప్రాజెక్టుకు పోగలవు.

ఏదో ఒక నాడు బుచ్చయ్యగారి పల్లె చెరువులోనికీ ఆపైన పాపాగ్నినదిలోనికీ అక్కడి నుండి పెన్నానదిలోనికీ, పెన్నా నుండి సోమశిల ప్రాజెక్టుకు పోగలవు. ఇందులో అణుధార్మిక పదార్థాలేకాక పైన పేర్కొన్న సీసం వగైరా విషపదార్థాలు కూడ ఉంటాయి. చెరువు నుండి, నదినుండి నీళ్ళు - పోలాలకూ ఇళ్ళకూ వాడుకునే వాళ్ళపైన దీని ప్రభావం ఏవిధంగా ఉంటుందన్న అంచనాగానీ విశ్లేషణగానీ ఈ నివేదికలో లేదు. అది లేని నివేదిక సమగ్రమైనదేనా?

నివేదికలో చాలా చోట్ల, అణుధార్మిక కాలుష్యాన్ని నివారించే ప్రస్తావన వచ్చినప్పుడు, ఇప్పటికే యురేనియం కార్పోరేషన్ ఇతర ప్రాజెక్టులలో అమలు చేస్తున్న జాగ్రత్త చర్యలను ఇక్కడ కూడ అమలుచేయడం జరుగుతుందని అన్నారు. కానీ ఇప్పటికే యురేనియం కార్పోరేషన్ నిర్వహిస్తున్న ప్రాజెక్టులలో కాలుష్యం సమస్య గురించి తీవ్రమైన వివాదం ఉంది. అసాధారణ స్థాయిలో పిల్లలలో అంగవైకల్యం, స్త్రీలకు గర్భస్రావం, క్యాన్సర్ వంటి రోగాలు కనిపిస్తున్నాయని అనేక నివేదికలు చెప్తున్నాయి. పర్యావరణ వేత్తలు, వ్యాపార టీవి చానల్స్ ఈ దృశ్యాలను విడియోలలో నమోదు చేసి ఉన్నారు. తీసుకుంటామని చెప్తున్న జాగ్రత్తలేవీ నిజానికి అక్కడ అమలు కావడం లేదని ఈ దృశ్యాలు తెలుపుతాయి. ఈ విమర్శకు యురేనియం కార్పోరేషన్ ఏ జవాబు ఇప్పటిదాకా చెప్పలేదు. కొద్ది మంది ఎంపిక చేసుకున్న వ్యక్తులను జార్బండ్ కు తీసుకుపోయి ఎంపిక చేసుకున్న విషయాలు చూపించి అంతా బాగుందని వారిచేత అనిపింపజేస్తున్నది. గత అనుభవాన్ని గురించి ఇంత వివాదం ఉండగా, అదే పద్ధతిలో ఈ ప్రాజెక్టులో దుష్పరిణామాలను నివారించునడం సబబేనా?

వ్యర్థపదార్థాలన్నీ శుద్ధికార్యగారం నుండి జాగ్రత్తగా తీసుకుపోయి కొట్టాలు దగ్గర నిర్మించే వ్యర్థపదార్థాల చెరువు (టెయిలింగ్స్ పాండ్) లో పడేస్తామంటున్నారు. ఈ వ్యర్థం చిన్న మొత్తం కాదు. ఖనిజంలో 99.97 శాతం వ్యర్థమే. ఇందులో అణుధార్మిక స్వభావంగల పదార్థాలు(వెలికితీయలేని యురేనియంతో సహా) ఉంటాయి, ఇతర విషపదార్థాలు ఉంటాయి. 60 హెక్టార్ల స్థలంలో గుట్టల మధ్యకట్టలుకట్టి సంవత్సరానికి 9లక్షల టన్నుల చొప్పున 15 సంవత్సరాలు ఈ

☆ కొట్టాలుకు చెందిన కొందరిని యురేనియం కార్పోరేషన్ టెయిలింగ్స్ పాండ్ లను చూపించడానికి జూడుగూడ తీసుకుపోయింది. వారితో మేము మాట్లాడగా అర్థం అయింది ఏమిటంటే వారికక్కడ చూపించింది పూర్తిగా నింపివడివేసిన పాత చెరువులను కాదు. ఇప్పుడు నడుస్తున్న కొత్త చెరువును, అణుధార్మిక కాలుష్యం ప్రభావం వెంటనే కనిపించదు. కాల క్రమంలోనే తెలుస్తుంది. పాత టెయిలింగ్స్ పాండ్ ల సమీపంలోనే అనేక రకాల తీవ్రరోగాల బారిన పడిన ప్రజలు, అంగవైకల్యంతో పుట్టిన పిల్లలు ఉన్నారు. రోగాలు ఇంకా బయటపడని కొత్త టెయిలింగ్స్ పాండ్ పరిసరాలను చూపించి అంతా బాగుందని వారిచేత అనిపించాలని చూడడం మోసం కాదా?

విషపుచెత్తను పోస్తారు. దీనిపైన మూత ఏదీ ఉండదు. కాబట్టి ఇది ఎండకు ఎండి వర్షాలలో పోగి చుట్టు పక్కల ప్రాంతాన్ని విషమయం చేయగలదని పర్యావరణవరణ వాదుల అభ్యంతరం. ఈ 'చెరువు' లోని పదార్థం భూగర్భజలంలో కలిసి సాగు నీటిని తాగునీటిని కలుషితం చేయగలదన్నది మరొక అభ్యంతరం. దీనికి నివేదిక ఏం జవాబు చెప్తుంది?

వ్యర్థపదార్థాల చెరువు ఉపరితల భాగం నుండి కలుషిత పదార్థం ధూళి రూపంలో పరిసరాలలోనికి వ్యాపించ కుండ ఎప్పటికప్పుడు తడిపి ఉంచుతామంటుంది. దాని చుట్టూ కంచె వేయడం ద్వారా మనుషులలో పశువులూ అటువైపు పోకుండా చూస్తామంటుంది. ఈ రెండు 'జాగ్రత్తల' లోనూ జార్బండ్ లోని జూడుగూడ తదితర గనులలో యురేనియం కార్పోరేషన్ ఘోరంగా విఫలమయిందని చెప్పడానికి కావలసినంత ఆధారం ఉంది. ఇక భూమిలోకి వ్యర్థపదార్థాలు ఇంకకుండా చూడడానికి చెరువు అడుగున 'ఎటువంటి చొరబాటు సాధ్యం కాని లైనింగ్' ఇవ్వడం జరుగుతుందని నివేదిక అంటుంది. అది ఏవిధంగా ఉండబోతుందో, ఏ పదార్థంతో తయారు చేస్తారో నివేదిక చెప్పుడు.

అంతేకాదు, కొట్టాలు దగ్గర నిర్మించబోయే చెరువు కొత్తగా తవ్వబోయేదికాదు. చుట్టూ గుట్టలున్న ఎత్తయిన ప్రదేశాన్ని ఎంచుకున్నారు. వాటిని కలుపుతూ కట్టలు పోస్తే చెరువవుతుంది. కిందనేల ఎగుడు దిగుడుగా ప్రకృతిసిద్ధంగా ఏర్పడి ఉంది. దానికి 'లైనింగ్' ఇవ్వడం అసాధ్యం చెరువు గోడలు సహితం చాలా వరకు ప్రకృతి సిద్ధంగా ఏర్పడిన గుట్టలే. వాటికి 'మైనింగ్' ఇవ్వడమూ అసాధ్యమే. కొట్టాలుకు చెందిన కొందరిని యురేనియం కార్పోరేషన్ టెయిలింగ్స్ పాండ్ లను చూపించడానికి జూడుగూడ తీసుకుపోయింది. వారితో మేము మాట్లాడగా అర్థం అయింది ఏమిటంటే వారికక్కడ చూపించింది పూర్తిగా నింపివడివేసిన పాత చెరువులను కాదు. ఇప్పుడు నడుస్తున్న కొత్త చెరువును, అణుధార్మిక కాలుష్యం ప్రభావం వెంటనే కనిపించదు. కాల క్రమంలోనే తెలుస్తుంది. పాత టెయిలింగ్స్ పాండ్ ల సమీపంలోనే అనేకరకాల తీవ్రరోగాల బారిన పడిన ప్రజలు, అంగవైకల్యంతో పుట్టిన పిల్లలు ఉన్నారు. రోగాలు ఇంకా బయటపడని కొత్త టెయిలింగ్స్ పాండ్ పరిసరాలను చూపించి అంతా బాగుందని వారిచేత అనిపించాలని చూడడం మోసం కాదా?

పైగా 15 సంవత్సరాలకు సరిపడా రూపొందించిన కొట్టాలు టెయిలింగ్ పాండ్ గురించి మాత్రమే నివేదికలో సమాచారం ఉంది. ప్రాజెక్టు 30 సంవత్సరాలు ఉంటుందని కూడ నివేదిక అంటుంది. రెండవ 15 సంవత్సరాలకు టెయిలింగ్ పాండ్ ఎక్కడ నిర్మిస్తారు? దాని గురించి ఏమి చెప్పకుండా రూపొందించిన నివేదిక సమగ్ర మైన దెట్లూగవుతుంది? 15 సంవత్సరాల తరువాత దానికి సంబంధించిన ప్రతి పాదన ప్రజల ముందు ప్రవేశపెడితే, అప్పటి సగం వయసు గడిచి పోయిన ప్రాజెక్టును మూసేయమని ప్రజలు అడగలేరు కాబట్టి ఎక్కడ ప్రతిపాదించినా ఒప్పుకోవలసిందేకదా?

నీటి వినియోగం విషయం ప్రజలకు మొదటి నుండి చాలా అందోళన కలిగిస్తున్నది. పదినవతళ్ళరాల క్రితం నిష్పలంగా ఉన్న భూములను ఈనాలుగూళ్ళ ప్రజలు బావులు, బోర్లు తవ్వి కాలక్రమంలో సస్యశ్యామలం చేసుకున్నారు. యురేనియం ప్రాజెక్టులో భాగంగా, గనిని లోతుగా తవ్వి ఊటనీటిని బయటకు పంప్ చేసేటట్లుయితే తమ బావులు, బోర్లు ఎండిపోయే ప్రమాదం ఉందని వారి అందోళన. దీనికి ఈనివేదికలో ఇచ్చిన జవాబు చాలా విచిత్రమైనది. ప్రాజెక్టుకు 10కి.మీల వ్యాసార్థంలో ఉన్న ఊర్ల ప్రజలంతా కలిసి సాలీనా తీసుకుంటున్న భూగర్భజలాలలో సగానికి సమానమైన మొత్తాన్ని గనినుండి ఊటరూపంలో బయటకు పంప్ చేయడం జరుగుతుందంట, అయితే దీని వల్ల బావులో బోర్లు ఎండిపోవా అనే ప్రశ్నకు జవాబు చెప్పకుండా, ఇవేకాక ఇంకా చాలా భూగర్భ జలం ఈ ప్రాంతంలో ఉంది కాబట్టి ఏంఫరవాలేదని నివేదిక అంటుంది. ఇంకాచాలా ఉన్న భూగర్భజలం ఎంత లోతున ఉంది? రైతులు బోర్లు వేసుకొని అనీటికి తీసుకోగలరా? ఈ ప్రశ్నలను విశ్లేషించకుండా నీటి సమస్య ఏమి ఉండదనడం అవివేకం కాదా?

కాగా, ప్రాజెక్టుకు అవసరమైన నీటిని చాలా వరకు ఈ ఊటనుండే తీసుకుంటామని వాడిన తరువాత శుభ్రం చేసి అదేనీటిని వాడతామనీ నివేదికలో పదేపదే అంటున్నారు. అయితే ఎక్కడికక్కడ దుమ్ముపైకిలేవ కుండ నీళ్ళు చల్లుతామనీ పచ్చటి గడ్డి, మొక్కలు పెంచుతామనీ ఇచ్చే హామీలను చూస్తే ఆ నీళ్ళు సరిపోతాయా అన్న సందేహం వస్తుంది. అయితే నివేదిక ప్రకారం కూడ చిత్రావతి నది నుండి చెప్పుకొడగ్గ మోతాదులో అదనంగా నీళ్ళు తీసుకోవడం జరుగుతుంది. రోజుకు 3348 ఘనపు మీటర్లు - అంటే దాదాపు లక్ష ఘనపుటడుగులు-చిత్రావతి నుండి తీసుకోవడం జరుగుతుంది. సంవత్సరం సంవత్సరం ఇంత తీసుకోనేటట్లుయితే దాదాపు 350 ఎకరాల సాగుభూమికి అవసరమయ్యే నీళ్ళు చిత్రావతి నుండి తీసుకోవడం జరుగుతుంది. చిత్రావతి మీద కట్టిన పార్శ్వలై ప్రాజెక్టులో దండిగా నీళ్ళు ఉంటే ఇది పెద్ద మొత్తం కాదుగానీ, ప్రస్తుతం చిత్రావతిలో ఉన్న నీళ్ళు చాలా తక్కువ పిఎబిఆర్ చేపడితే తప్ప పార్శ్వలై పూర్తికాదు. అంటే ఈ నీళ్ళు కూడ చివరికి బోర్లు నుండే తీసుకోబోతారనడంలో సందేహం అక్కరలేదు.

ఇక ఉద్యోగాల గురించి ఇస్తున్న హామీల విషయం ఎంత తక్కువ చెప్పుకుంటే అంత మంచిది కంపెనీ ఉద్యోగాలు 934 ఉంటాయంట అందులో 30శాతం-అంటే311-అవకాశాన్ని బట్టి, యోగ్యతను బట్టి ఇళ్ళు భూములు కోల్పోయే కుటుంబాలలో ఒకరికి ఇస్తారంట భూములు కోల్పోయే

అణుశక్తి = వినాశనం

కుటుంబాలు 489 అని వారే అంటున్నారు కాబట్టి అయిదింట మూడు కుటుంబాలలో ఒకరికి- అవకాశాన్ని బట్టి, యోగ్యతను బట్టి ఉద్యోగమిస్తారు. 'యోగ్యత' అనేది యురేనియం కార్పొరేషన్ ప్రమాణాల ప్రకారం ఉండాలి కాబట్టి ఈ ఊర్లులో ఎవరికీ యోగ్యత ఉండే అవకాశం లేదు, ఇక మిగిలినవి 500దాకా ఉండబోయే కులివారిపనులు, వీటిలో మొదటి అవకాశం భూమికోల్పోయిన వారికే ఇస్తామంటున్నారుగానీ ఈ పనులన్నీ కాంట్రాక్టర్ల చేతిలో పెట్టుబోతారు కాబట్టి దీనికి భరోసా లేదు. అయినా ఈ పాటి కులివనికోసం ప్రాణాంతకమైన ప్రాజెక్టును తెచ్చుకోవలసిన అవసరం ఏముంది?

ఇవీ, ఇంకా మీకు తోచిన ఇతర ప్రశ్నలూ 10వ తేదీన జరగబోయే ప్రజాభిప్రాయసేకరణ సభలో నిర్భయంగా అడగమని ప్రజలను కోరుతున్నాము. వేరే చోట అయితే నిస్సంకోచంగా, నిర్మోహమాటంగా అంటామేమోగానీ నిర్భయంగా అనవలసిన అవసరం ఉండదు. కానీ ఇది పులివెందుల కాబట్టి, ఈ ప్రాజెక్టు 'మాకు కావాలి' అని పులివెందుల రాజులు అంటున్నారు కాబట్టి, వారి రాజ్యంలో వారిని కాదని బతికే ప్రయత్నం చేయడం సాహసమే కాబట్టి, నిర్భయంగా అడగండి అంటున్నాం. ఒత్తిడిపెట్టి, భయపెట్టి నోర్లు మూయించే ప్రయత్నం చేస్తే లొంగవద్దు అంటున్నాం. ఈ ప్రాజెక్టును ఎట్లాగయినా రప్పించాలని పట్టుబట్టడంలో వారి ప్రయోజనాలు వారికి ఉండవచ్చు. అమ్ముకోవడానికి భూములు, కాంట్రాక్టులు చేసుకోడానికి పెట్టుబడులు సమృద్ధిగా ఉన్నవారి ప్రయోజనాలు వేరు, ప్రకృతిని కాయా కష్టంతో ఫలింపచేసి బతికే వాళ్ళ ప్రయోజనాలు వేరు. వారివ్యాపారాలను పెంపొందించు కోవడం వారి గమ్యమైతే, మన బతుకులు కాపాడు కోవడం మన లక్ష్యం కావాలి.

☆ ప్రాజెక్టుకు 10కి.మీల వ్యాసార్థంలో ఉన్న ఊర్ల ప్రజలంతా కలిసి సాలీనా తీసుకుంటున్న భూగర్భజలాలలో సగానికి సమానమైన మొత్తాన్ని గనినుండి ఊటరూపంలో బయటకు పంప్ చేయడం జరుగుతుందంట, అయితే దీని వల్ల బావులో బోర్లు ఎండిపోవా అనే ప్రశ్నకు జవాబు చెప్పకుండా, ఇవేకాక ఇంకా చాలా భూగర్భ జలం ఈ ప్రాంతంలో ఉంది కాబట్టి ఏంఫరవాలేదని నివేదిక అంటుంది.

☆ అయిదింట మూడు కుటుంబాలలో ఒకరికి- అవకాశాన్ని బట్టి, యోగ్యతను బట్టి ఉద్యోగమిస్తారు. 'యోగ్యత' అనేది యురేనియం కార్పొరేషన్ ప్రమాణాల ప్రకారం ఉండాలి కాబట్టి ఈ ఊర్లులో ఎవరికీ యోగ్యత ఉండే అవకాశం లేదు. ఇక మిగిలినవి 500దాకా ఉండబోయే కులివారిపనులు...ఈ పాటి కులివనికోసం ప్రాణాంతకమైన ప్రాజెక్టును తెచ్చుకోవలసిన అవసరం ఏముంది?

యురేనియం పాజెక్టు
వ్యతిరేక ఐక్య వేదిక
కడప జిల్లా.